

XAVIER BOSCH, director
TONI CRUANYES, director adjunt

SALVADOR COT, director d'edicions

DAVID GONZÁLEZ, LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ,
subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI
ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles];

ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];
DAVID CAMINADA [Opinió]; MANEL CASTILLA [Disseny];
SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat i
Barcelona]; OSCAR MONTFERRER [Comunicació];
ALBERT PLA [Edició]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid; MONTSE OLIVA
AVUI.CAT; SILVIA BARROSO

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252

PUBLICITAT: CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L. Enric Granados, 84. 08008 Barcelona.
Coordinació i reserves: Tel.: 93 316 39 04 - Fax: 93 445 81 93 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.
A efectes del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Llibert Ferri

Periodista i autor de 'L'esclat de l'Est'
i 'Memòria del fred'

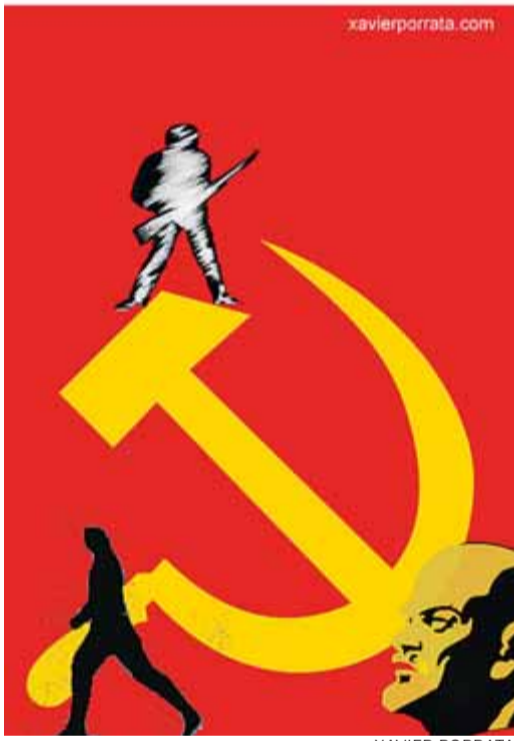
Els bocins de dues ànimes

Quan el 6 d'abril de 1968 –avui fa quaranta anys– el comitè central del Partit Comunista de Txecoslovàquia aprovava solemnement el Programa d'Acció, el seu líder, Alexander Dubcek era un home encara jove, espontani i bromista capaç d'entusiasmar el que llavors en deien "les masses". Un perfil politicoemocional que no tenia res a veure amb la grisor dels buròcrates del bloc soviètic. Per aquells mateixos dies Walter Veltroni era un preadolescent italià de tretze anys per al qual la Primavera de Praga quedava molt lluny, tot i que potser la sentia planar a la sala d'estar de casa a l'hora dels informatius. Aleshores ni Dubcek ni Veltroni sabien que la història ens enquadraria en l'ànima liberal de comunisme, una pulsio destinada a fondre's en els orígens, un cop fracassats els seus esforços reformadors.

AL CAP DE VINT ANYS, EL 13 DE NOVEMBRE de 1988, un Veltroni militant de l'eurocomunista PCI, perfectament conscient del significat històric de Praga 68, contemplava com un Dubcek envellit i atordit era investit doctor *honoris causa* a la Universitat de Bolonya. Era la primera vegada que el líder de la Primavera de Praga anava a Occident amb permís del règim comunista que s'ensorraria exactament al cap d'un any. Alexander Dubcek clouria el discurs amb una màxima d'Antonio Gramsci: "La veritat és revolucionària". Gramsci, l'ideòleg del comunisme italià, citat per Dubcek a Bolonya era com una visualització nítida d'aquella ànima comunista fascinada per la llibertat i obstinada a incorporar-la a un sistema que per definició i per essència ni en volia ni en necessitava. El socialisme real ja tenia la seva pròpia ànima, la dogmàtica, amb perfecte sintonia amb el cos totalitari.

EN L'OSBTINACIÓ PER FER EVOLUCIONAR l'encarcarat marxisme-leninisme, l'ànima comunista liberal hauria de travessar tota mena d'esce-

"Després de la destitució de Khrushxov el 64 i de l'entrada dels tancs a Praga el 68, l'ànima liberal no revifarà fins a la 'perestroika' de Mikhaïl Gorbaxxov el 1985, avant-sala de l'esquarterament i ensorrament del sistema"

XAVIER PORRATA

naris històrics. Així com Gramsci –més procliu a parlar d'hegemonia de la majoria que no pas de dictadura del proletariat– inspiraria les avantguardes del comunisme europeu il·lustrat, Nikolai Bukharin, el promotor de la NEP a l'URSS –executat per Stalin– seria el referent dels hongaresos revoltats el 1956 encapçalats per Imre Nagy i, en certa mesura, dels que intentarien –sense aconseguir-ho– fer de Nikita Khrushxov un líder reformista. Khrushxov seria destituït, precisament, poc després que la mort del Palmiro Togliatti, el successor de Gramsci, tornés a encetar entre els comunistes la polèmica sobre la necessitat de llibertat a l'URSS i als seus satèl·lits. Després de la destitució de Khrushxov el 64 i de l'entrada dels tancs a Praga el 68, l'ànima liberal no revifarà fins a la *perestroika* de Mikhaïl Gorbaxxov el 1985, avant-sala de l'esquarterament i ensorrament del sistema.

AMB ELS DALTABAIXOS DE 1989 I 1991 els bocins de totes dues ànimes quedaran repartits en bàndols del tot oposades. L'ànima dogmàtica engendra el nacionalcomunisme, l'aliança de l'extrema dreta i les restes del marxisme-leninisme, que ha estat la base del règim de Milosevic. O dona vida a restauracions neosoviètiques com la Rússia de Putin, o la Bielorússia de Lukaixenko. Models que encandilaren els durs del comunisme occidental, fent que la part més pragmàtica del seu electorat acabí votant directament la ultradreta. Com passa a França. A l'est, l'esperit de la *perestroika* s'ha integrat en nuclis socialdemòcrates i liberals progressistes com el Partit Democràtic de Rússia de Grigori Iavlinski, d'evocacions nord-americanes. Curiosament el mateix nom del partit italià que acull l'herència gramsciana al costat de la liberal i de la cristiana, i que Walter Veltroni associa obertament al reptu innovador de Barak Obama –"we can do it"– quan l'invoca amb el seu "si puo fare".

EN DIRECTE

Qüestió de prioritats

Jordi Armadans

Polítolleg i director de la Fundació per la Pau

Al final del dia, prop de 20.000 infants hauran perdut la vida a causa de la fam. I així cada dia de l'any. Amb aquest panorama, la crida del Programa Mundial per a l'Alimentació era per tenir-la en compte. El Programa, que només aconsegueix pal·liar una xic la fam al món, alertava fa ben poc que li mancaven 324 milions d'euros per garantir la seva tasca més enllà d'un mes. La crida no ha estat ni gaire sentida (els mitjans se n'han fet poc ressò) ni gaire escoltada (la resposta dels Estats ha estat lenta i escassa). 324 milions d'euros són molts euros. Però és tan difícil aconseguir-los? Només amb el que l'Estat espanyol dedica a despesa militar en una setmana podríem cobrir aquest forat. Segons diversos estudis, l'esforç econòmic per eradicar la fam al món equival al 5% de la despesa militar mundial. El mínim que es pot dir és que tenim les prioritats desenfocades. Pujar el Montblanc no és fàcil. Cal capacitat, preparació física, un temps adequat, etc. Fins i tot amb les millors condicions, podem fracassar en l'intent. Però si en lloc d'enfilat cap al cim ens dirigim cap a la plana, el fracàs està assegurat. Fer un món més just i en pau és un objectiu llunyà i difícil, sí, però ningú demana impossibles, només no fer-nos la vida impossible. Combatre seriosament l'amenaça de la fam salva moltes més vides que invertir en tota mena d'armes. I, per aconseguir-ho, cal senzillament dirigir les decisions polítiques cap als objectius desitjats. Perquè, al capdavall, tot és qüestió de prioritats.

Qui ha encès el ciri pasqual?

Jaume Reixach

Capellà i escriptor

Després d'un breu i obligat parèntesi, heus ací un petit conte sobre el Dissabte de Glòria dedicat als feligresos, als lectors i a l'amic Francesc Romeo, que va cobrir el parèntesi. La glò-

ria de dissabte de glòria va ser la tan esperada pluja. Queia abundosa. De camí cap a la parròquia –Riells del Montseny– el paisatge s'esborrava gradualment. Passat Breda, la fosca era total. Ni un llum enlloc. On eren les masies? "A la panxa de bou, que no hi neva ni hi plou". La pluja es reia de mi: "No arribaràs a la vetlla pasqual". Jo no –li dic–, però el cotxe sí. Coneix la carretera millor que jo. Afalagat per

aquest comentari, el cotxe accelera la marxa (prescindint de mi) i al cap d'una mica em diu: "Aquí tens l'abadia. Tu mateix". I jo, que no m'ho esperava, sospiro: "Gràcies, Déu meu!". No hi ha de què, contesta el cotxe. Entro a l'abadia i els feligresos em sorprenen amb un aplaudiment. Sens dubte, no s'esperaven que arribés a temps. Corro a revestir-me. Els feligresos, entretant, assagen –una vegada més–

l'himne pasqual. Algú prepara l'encenser. Algú altre reparteix les candeles. Tot és a punt. La pluja, per no ser menys, s'intensifica. Omple l'abadia amb un deliri musical extrem. Diria que el cel ens ha regalat l'orgue que tot rector somia. Només que, de cop i volta, l'orgue explota precedit d'una descàrrega elèctrica. Ara pla! Ens hem quedat a les fosques: adéu, vetlla pasqual! Però no. Perquè la

nit de Pasqua la vetllen els àngels. Retorna la llum, la pluja remet, el tro s'extingeix, el cant recomença i surto a l'altar. "Qui ha encès el ciri pasqual?", pregunto –sorprès– als feligresos. Ningú contesta. "S'ha encès sol", aventura el sagristà. "Sol –puntualitza la més velleta de les feligreses, que seu al primer banc–, no. L'ha encès el llamp". No cal dir més. És Pasqua, no?